

Okuma Eğitimi Üzerine Bir Kaynakça Denemesi

Mesut Bulut¹, Salih Orhan², Abdulkadir Kırbaş³

Özet

İnsanoğlu için öğrenme yollarından en önemlilerinden biri de okumadır. Çünkü öğrenme faaliyetlerinde en çok okuma ile ilgisi bulunan görme ve işitime duyularından faydalanırız. “Okuma, beş duyu organının çeşitli hareketlerinden ve zihnin anlamı kavrama çabasından meydana gelen karmaşık bir faaliyettir. Genellikle, öğrendiklerimizin % 1’ini tatma, % 1,5’ini dokunma, % 3,5’ini koklama, %11’ini işitme, % 83’ünü görme duyusu yoluyla elde etmekteyiz. Bu sonuçlara göre, göze ve kulağa hitap eden okumanın öğrenmede %94 gibi önemli bir paya sahip olduğu ortaya çıkmaktadır.” (Aytaş,2005). Yaşamımızda bu derece önem arz eden bir becerinin bireye nasıl kazandırılacağı ve bu bağlamda hangi çalışmaların yapılması gerektiği hususunda birçok araştırma yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Zira okuma eğitimi alışkanlıktan ziyade eğitim yoluyla geliştirilebilecek bir beceridir.

Bu çalışmanın temel amacı, insan hayatında önemli bir yere sahip olan okuma eğitimi alanında yapılan makale, yüksek lisans tezi, doktora tezi, seminer ve bildiri gibi çalışmalardan ulaşılabildiklerimizi bir araya getirerek bu alanda çalışacak olan araştırmacılara yardımcı olmaktır.

Anahtar kelimeler: Okuma, okuma eğitimi, okuma becerisi

An Attempt of a Bibliography on Reading Education

Abstract

For human beings, one of the most important ways of learning is to read, because during the process of learning, most activities utilize the senses of sight and hearing. "Reading is a complex activity that stem from the various movements of the five senses and the attempt of mind to comprehend the meaning. Usually, we obtain 1 % of what we have learned through tasting, 1.5 % through touching, 3.5 %, through smelling, 11 % through hearing, 83 % through the sense of sight. According to these

¹ Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Doktora Öğrencisi
e-mail: mesutbulut_77@yahoo.com

² Dr. Ilıca Yavuz Selim Anadolu Öğretmen Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
e-mail: salihorhan2009@hotmail.com

³ Yrd. Doç. Dr. Gümüşhane Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi
e-mail: kadir_smk@hotmail.com

results, reading, being appealing to both the eye and the ear, appears to have a significant share of 94 % in learning. "(Aytaş, 2005). Plenty of researches have been done and are still being carried out on how to make the individuals acquire a skill holding that much importance in our lives and what kind of studies are required in this context. Forasmuch as reading is a skill which can be developed through education rather than a habit.

The main purpose of this study, is to bring together such works as articles , master's thesis, doctoral thesis, seminars, and papers in the field of reading education which has an important place in human life and to help the researchers who will work in this field.

Key words: Reading, reading education, reading skills

GİRİŞ

İnsanoğlunun algıladığı şeyleri anlamlandırabilmesi, kendini ve çevresini tanıyabilmesi için okuma ve dolayısıyla da okuma eğitiminin büyük bir önemi bulunmaktadır. Eleştirel düşünme, problemlerin farkına varma ve bunlara çözüm yolları bulmada kısacası zihinsel her türlü faaliyetin geliştirilebilmesinde okumanın etkisi bulunmaktadır. İnsan hayatında ciddi bir öneme sahip olan okumaya yönelik birçok tanımlama yapılarak okumanın değişik yönleri dikkatlere sunulmuştur. Okumayı, Özbay (2007:4) “Göz yoluyla algılanan işaret ve sembollerin beyin tarafından değerlendirilmesi ve anlamlandırılması süreci” olarak tanımlarken okumanın okurla yazar arasındaki etkileşimini ön plana çıkaran Akyol (2006: 29) “yazar ve okur arasındaki aktif ve etkili bir iletişimi gerekli kılan dinamik bir anlam kurma süreci” şeklinde tanımlamaktadır. Tanımlardan da anlaşılacağı üzere okuma zihinsel ve fiziksel bir süreç olarak insanı ve insanı kuşatan her şeyi algılama ve anlamlandırma aynı zamanda başkalarıyla iletişim kurma yolu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bir anlama becerisi olarak nitelendirdiğimiz okuma becerisinin geliştirilmesi ve bunun bir alışkanlık olarak kazandırılması için iyi bir okuma eğitimi verilmesi gerekmektedir. Hangi seviyede hangi metotların kullanılması gerektiğinden hangi seviyede hangi metinlerin okunmasına kadar birçok husus dikkate alınarak bir okuma eğitimi gerçekleştirilmelidir.

Okuma eğitiminde öncelikle bir amacın olması ve bu amaca göre okuma faaliyetinin yapılması gerekmektedir. Okumanın amacı Türkçe eğitim programında şu şekilde açıklanmaktadır:

1. Öğrencilerin okuduklarını doğu ve çabuk anlama, tabii ve anlamlı okuma alışkanlıklarını geliştirerek sesli ve sessiz okumayı iyileştirmek,
2. Türlü konularda okuma ilgisini geliştirmek yoluyla öğrencinin kelime hazinesini zenginleştirmek ve okuma zevkini yükseltmek,
3. Türlü konularda okuma ilgisini geliştirmek yoluyla öğrencileri iyi bir karakter ve ülküye sahip etmek,
4. Öğrencilere güzel eserlerin güzelliğini duyurmak yoluyla onları estetik değerler üzerinde düşündürmek,
5. Öğrencilerde ilk gençlik devresinin duygululuğuna yararlı bir akım vermek ve bu duyguları değerli ve yararlı isteklere yöneltmek,
6. Öğrencilere türlü konularda bilgi kazandırmak, türlü bilim ve inceleme çalışmalarının gerektirdiği okumalarla edinilen yetenekleri geliştirmek,
7. Öğrencileri iyi eserlere istekli ve onlardan hoşlanır duruma getirmek, onlara boş zamanlarını okumakla geçirme alışkanlığını kazandırmak,
8. Çocuklarda kitap sevgisini ve kitap sahibi olma isteklerini yaratmak ve geliştirmek,
9. Türk dilini sevdirmek ve Türk Dil Devriminin amaçlarını gerçekteştirmek (M.E.B. 1995).

Ana dili eğitiminin en temel amaçlarından biri de öğrencilere okuma alışkanlığı ve zevki kazandırmaktır. Bunun en etkili olarak nasıl yapılacağı ve hangi yöntemlerin uygulanacağı bu alandaki uzmanların üzerinde önemle durdukları konuların başında gelmektedir. Yukarıda sayılan bütün bu amaçların gerçekteştirilebilmesi ancak iyi ve doğru bir okuma eğitimi ile mümkün olabilecektir. İşte bu alanda birçok çalışma yapılmıştır. Biz de bu alanda yapılacak çalışmalara yol göstermesi, kaynak olması amacıyla ulaşabildiğimiz kaynakların künyelerini bir liste hâlinde sunmayı yararlı gördük:

Acarlar, F, Ege, P. ve Turan, F. (2002). *Türk çocuklarını! Üst Dil Becerilerinin Gelişimi ve Okuma ile İlişkisi*. Türk Psikoloji Dergisi. 17.63-7.1.

Adalı, O. (2003). *Anlamak ve Anlatmak*. Pan Yayıncılık: Ankara.

Akçam, H.K. (2006). *Görsel Okumanın İlköğretim 5. Sınıf Bilgi Verici Metinlerde Anlam Kurmaya Etkisi*. (Yayımlanmamış

- Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Aksin, G. (1988). *Okuma Uğraşı*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Akyılmaz, L. Kocaoluk, M. Ş. (1992). *İlk Okuma Yazma Öğretimi*. İstanbul: Kocaoluk Yayınları.
- Akyol, H. (1997). *Okuma ve Prensipleri*. Çağdaş Eğitim. (233) ss. 26-28.
- _____. (2005). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pagem A Yayıncılık.
- _____. (2003). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Gündüz Yayıncılık.
- Altunay, U., Çakıcı, D. (2006). *Etkili Okuma ve Okuduğunu Anlama*. Çağdaş Eğitim. (330), ss. 40-46.
- Anılan , H. (1998). *5. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersinde Okuduğunu Anlama Becerisiyle İlgili Hedef Davranışlarının Gerçekleşme Düzeyleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Denizli. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aktan ,E. (1996). *Çocuğun Dil Gelişiminde Fonolojik Duyarlılığın (Sesbilgisel Duyarlık) Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Alperen, N. (1989). *Türkçe (Güzel Konuşma, Okuma ve Yazma) Öğretim Rehberi*. İstanbul: MEB Yayınları.
- _____. (1994). *Okuma Yazma Öğretimi Metodları ve Çözümleme Metodunun Türkçe Öğretimine Uygulanması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arıcı, A.F. (2008). *Okumayı Niye Sevmiyoruz? Üniversite Öğrencileri ile Mülakatlar*. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. C. 5.
- _____. (2008). *Okuma Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- _____. (2008). "A National Reading Campaign in Turkey: 100 Basic Literary Works", World Applied Science Journal, S. 3(2), s. 162-167

- Arıkök, İ. (2001). *Beş-altı Yaş Çocuklarda Görsel Algı Eğitiminin Okuma Olgunluğuna Olan Etkisinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalı.
- Arnoğlu, S.(2001). *The Teaching of Raeding Through Short Stories in Advanced Classes*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arslan, D.(2005). *İlkokuma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler ve Okumayı Geliştirici Duyuşsal Yaklaşımlar*. (Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi). Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- Ateş, S. (2006). *İlköğretim Dördüncü Sınıf Metinlerindeki Görsellerin Okuduğunu Anlama ve Özetleme Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aygüneş, M.(2007). *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Okuma Becerisini Geliştirme Yolları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı.
- Aytaş, G.(2003). *Okuma Gelişiminde Çocuk Edebiyatının Rolü*. Türklük Bilimi Araştırmaları, (13).
- _____.(2005). *Okuma Eğitimi*. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. (4), 461–469.
- Bamberger, R. (1990). *Okuma Alışkanlığını Geliştirme*. (Çev: Bengü ÇAPAR). Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
- Bakırcı, H.H.(2004). *The Effectiveness Evaluation of Schema Induced Pre-reading Activities in Teaching Reading in ELT Classes*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Balun, H.(2008). *İlköğretim Birinci Kademedede Uygulanan Görsel Okuma ve Görsel Sunu öğrenme Alanının Türkçe Öğretiminde Kazanımlara Ulaşmadaki Etkililiği (Bingöl-Elazığ-Diyarbakır Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.

- Baş, Ö. (2004). *Bütünsel Beyin Yaklaşımıyla ve Çoklu Zeka Kuramıyla Öğretimin Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma ve Yazma Erişimine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baş, Ö. (2004). *Bütünsel Beyin Yaklaşımıyla ve Çoklu Zeka Kuramıyla Öğretimin Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma ve Yazma Erişimine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı.
- Bekar, Ü. (2005). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığını Kazanmalarında Ailenin Rolü*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baymur, F. (1954). *Türkçe Öğretimi(İkinci Kitap) İlk Okuma-Okuma- Dil Bilgisi*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Bayrav, S. ve Yerguz, İ. (2002). *Okuma- Anlama- Yorumlama*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Bedir, H. (1997). *Okuma Anlamada Geçmiş Bilgilerin İşlevi*. 4. Dil Bilim Kongresi Kitapçığı. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Bedir, H. (1995). *Okuma Anlamada Kültürel Öğelerin Önemi. İngilizce Öğretiminde Neredeyiz*, Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Bektaş, A.(2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Gerçekleştirilen İlk Okuma Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı.
- Beyazıt, N.(2007). *İlk Okuma Yazma Öğretiminin Kazandırılmasında Çözümleme Yöntemi ve Ses Temelli Cümle Yönteminin Farklı Bakış Açılıyla Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hatay: Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- Bildirici, K, Oruç, M. ve Ekizler, M. (2000). *İlk Okuma Yazma Öğretiminde Çözümleme Metodu*. İstanbul: Serhat Yayınları.
- Binbaşıoğlu, C. (2004). *İlkokuma ve Yazma Öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım:

- _____ (1993). *Okuma'nın Mekanizması ve Okuma Aracının Bazı Nitelikleri. Çağdaş Eğitim.* (1993), 15-20.
- Bircan, İ. ve Tekin, M. (1989). Türkiye'de Okuma Alışkanlığının Azalması Sorunu ve Çözüm Yolları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi.* 22 (1), 393-410.
- Bölükoğlu, A.(1999). *Yabancı Dil Ağırlıklı Öğretim Uygulayan Gönen Ömer Seyfettin Süper Lisesi ve Gönen Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Hazırlık Sınıflarında Okutulan Türkçe Derslerinde Okuma Eğitimi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Brooks, T.D. (1936). *Okumanın Tatbik Edilmiş Psikolojisi.* (Çev: Rahmi A. Kolçak). İstanbul: Sirkeci Mürebbiye Basımevi.
- Bülbül, S.A ve Diğerleri. (1999). *Yetişkinlere Yönelik Okuma –Yazma Kurslarının Değerlendirilmesi Araştırması:* Ankara.
- Bülbül, S. (1990). *Türkiye'de Okuma Yazma Öğretimi Çalışmaları ve Alınan Sonuçlar, UNESCO İçin Hazırlanan Rapor. Çoğaltma :* Ankara.
- Calfee, R. ve P. Drum (1986). *Research on Teaching Reading. Handbook of Research on Teaching* (Ed. M. C. Wittrock) 3. Baskı. New York: Macmillan Company. p.804-848.
- Camine, D.W.. Silberl. J. ve Kameenui E.J. (1997). *Direct instruction reading. New Jersey: Prenlice-Hal. Inc.*
- Çolak, A. (2001). *Zihin Özürlü Çocuklar İlköğretim Okulu ve Mesleki Eğitim Merkezindeki Özel Eğitim Öğretmenlerinin Zihin Özürlü Çocukların Okuma-Yazma Öğrenmeleri Hakkındaki Görüş ve Önerileri.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirel, M. (1992). Temel Boyutlarıyla Okuduğunu Kavrama Süreci. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi.* ss. 325- 334.
- Corbalis, M.C. (2003). *İşaretten Konuşmaya Dilin Kökeni ve Gelişimi.* (Çev: Aybek Giray). İstanbul: Kitap Yayınları.
- Coşkun, E. (2000). *Lise II. Sınıf Öğrencilerinin Sessiz Okuma Hızları ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma.*

- (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- _____ (2003). *Çeşitli Değişkenlere Göre Lise ğrencilerinin Etkili Okuma Becerileri ve Bazı neriler*. Türklük Bilimi Araştırmaları. (13), 101- 130.
- Çam, B. (2006). *İlköğretim ğrencilerinin Görsel Okuma Düzeyleri İle Okuduğunu Anlama, Eleşitirel Okuma ve Türkçe Dersi Akademik Başarıları Arasındaki İlişi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çelenk, S., Çalışkan, M. (2004). Bazı Sosyo-Ekonomik Faktörlerin Okuduğunu Anlama Başarısına Etkisinin İncelenmesi. *Çağdaş Eğitim*. (310), 27.
- Çiftçi, M. (2000). *Sesli Okuma*. Bilge. (24) , Bahar, ss. 178-184.
- Değirmenci, M.(2008). *İlk Okuma Yazma ğretiminde Ses Temelli Cümle Yönteminin Uygulanmasına İlişkin Sınıf ğretmenlerinin Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı.
- Demirel, M.(2006). *İlk Okuma Yazma ğretimindeki Değişiklikler zerine Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demiriz, E.(1998). *An Evaluation of the efficiency of the Pre-reading Tasks and Schema Activation Activities in Teaching Reading*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Devramca, H. (1993). *İlkokul 5. Sınıf Çocuklarında Okuma Alışkanlığının İncelenmesi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Bilim Uzmanlığı Tezi.
- Doğan, Y. (2002). *Türkçe ğretmenliği Birinci Sınıfta Okuyan ğrencilerin Okuma ve Yazma Becerileri ile Genel Kültür Düzeyleri zerine Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Dökmen, Ü.(1994). *Okuma Becerisi İlgisi ve Alışkanlığı Üzerine Psiko-sosyal Bir Araştırma*. İstanbul: MEB Basımevi.
- Dündar, R.(2006). *Orta Düzeyde Zihinsel Engelli Çocuklara Okuma Öğretiminde Ses Temelli Cümle ve Cümle Çözümleme Yönteminin Etkinliklerinin Karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalı.
- Earge, P. (2003). *2001 Uluslar Arası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi*. Ankara.
- Erapek, S. (1998). Alt Özel Sınıf Öğrencilerinin İlkokul Sınıfları Düzeyinde Sesli Okuma Başarılarının Değerlendirilmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* .(22)
- Erginer, E. (2000). *Anadil Eğitim Programları ve 2000'li Yıllar İçin Bir Model Önerisi*. Eğitim Araştırmaları Dergisi, 1.
- Ertürk, A. (2001). *İlkokuma Yazma Öğretimi Hazırlık Devresinin Okumayazma Öğrenmedeki Yeri ve Önemi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- Esgan, A, Karadağ, Ö. (2000). *Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı*. Popüler Bilim. Eylül Sayısı. ss. 19-23.
- Eyidoğan, F.(2005). *Zihin Özürlü Öğrencilere Silikleştirilen Resimli Fiş Cümleleriyle Okuma-Yazma Öğretiminde Hata Düzeltmeli Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Etkililiği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Özel Eğitim Anabilim Dalı.
- Firenbiz, M.(1988). *Türkçe Eğitim ve Öğretiminde Dört Önemli İlke*, Türk Dilinin Öğretimi Toplantısı, Ankara: AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarda Türkçe ve Yazma Eğitimi*. Ankara. Gül Yayınevi.
- Göktürk, A. (2001). *Okuma Uğraşı*. İstanbul: YKY.
- Gönen, M, Öncü, E. ve Isıtan, S. (2004). *İlköğretim 5, 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarının İncelenmesi*. Milli Eğitim Dergisi. (164).

- Graesser, A.; Golding, J. M; Long, D. L. (1991). *Narrative Representation and Comprehension. Handbook of Reading Research V II.* Newyork London: Longman. 171- 206.
- Güçel, G.(1993).*Cumhuriyet Döneminde Türkçe Öğretimi ve Okuma Yazma Alışkanlığı Üzerine Bir Değerlendirme.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gül, G.(2006). *Hafif Derecede Zihinsel Engelli Çocukların Okuma Becerilerine Ses Bilgisel Farkındalık Becerileri Eğitiminin Etkisinin İncelenmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Özel Eğitim Anabilim Dalı.
- Güler, H. (2007). *Non-native EFL Teachers Beliefs About Teaching Reading.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı.
- Güleryüz. H. (2000). *Programlanmış ilkokuma yazına öğretimi* Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Gülşin,F.(2005). *Sınıf Öğretmenlerine Göre İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Fişlerin İçeriği ve Fiş Seçiminde Dikkat Edecekleri Hususlar(Konya İli Çumra Örneği).* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- Gündemir, Y. (2002). *İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerinin Gelişimlerinin Ölçülmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Gürcan, H. İ. (1996). *Okuma Alışkanlığı ile Kitap Yayıncılığının Kültürel İletişim ve Teknolojiye Bağlı Sorunları Karşısında Türkiye Koşulları Temelinde Bir Model Önerisi.* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Güneş, F. (1997). *Okuma- Yazma Öğretimi ve Beyin Teknolojisi*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Güneş, M. (1997). *İlkokul Öğrencilerinin Okuma Düzeyleri ve Dikkat Özelliklerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güneş, F. ve Diğerleri (2000). *Herkes İçin Okuma Yazma Kitabı*. Ankara.
- Güneş, F. (1992). *Yetişkinlere Okuma- Yazma Öğretimi*. Ankara: Yaygın Eğitim Enstitüsü.
- Güngör, A. (2005). *Altıncı, Yedinci ve Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Stratejilerini Kullanma Düzeyleri*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. (28), ss. 101–108.
- Gülbay, Ö. (2000). *Yetişkin Okur Yazarlığı*. Ankara: MEB Yay.
- Gülbey, Ö. ve Diğerleri. (2002). *Kolaylaştırılmış Okuma- Yazma Eğitimi Uygulamalarının Değerlendirilmesi*. Ankara.
- Hall , K.M., Sabey, Brenda L.; Mcclellan M. (2005). *Expository Text Comprehension: Helping Primary-Grade Teachers Use Expository Texts To Full Advantage*. *Reading Psychology* (26), p.211- 231.
- Harris, A. J. and Sipay, E. R. (1990). *How To Increase Reading Ability*. (Ninth Edition). New York: Longman.
- Hersan, Z.M.(1998). *The Integration of Reading and Writing Through Pair and Group Work*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İşeri, K. (1998). *Okuma Ediniminin Eğitimsel İşlevi*. Tömer Dil Dergisi, Ağustos, (70) ss.5-18.
- Karakuş Tayşi, E.Ş (2007). *İlköğretim 5. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Hikaye ve Deneme Türü Metinlerindeki Okuduğunu Anlama Becerilerinin Karşılaştırılması (Kütahya İli Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karatay, H. (2007). *İlköğretim Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okuduğunu Anlama Becerileri Üzerine Alan Araştırması*.

- (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eēitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kaya, K. (2005). *Birleştirilmiş Sınıflar ile Baēımsız Sınıflarda İlk Okuma Yazma ēretiminde Karşılaşılan Sorunların Karşılaştırmalı İncelemesi (Kayseri İli rneēi)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kellner, D. (2002). *Yeni Teknolojiler/Yeni Okur-Yazarlıklar: Yeni Binyılda Eēitimin Yeniden Yapılandırılması*. Kuram ve Uygulamada Eēitim Bilimleri. Mayıs 2002, 2 (1), ss. 107-132.
- Kılıç, M. (1996). *İlk Okuma Yazma ēretiminde Temel Problemler*. (Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Kıran (Eziler), A. ve Kıran, Z. (2003). *Yazınsal Okuma Süreçleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Köksal, K.(2001). *Okuma Yazmanın ēretimi*. Ankara: PagemA Yayıncılık.
- Kuzu Sarar, T. (2004). *Etkileşimsel Modele Uygun Okuma ēretiminin Türkçe Bilgilendirici Metinleri Anlama Düzeyine Etkisi*. Ankara Üniversitesi Eēitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. (1), 55-77.
- _____.(1999). *Yabancı Dil ēretiminde Okuma-Anlama Becerisinin Kazandırılması*. (Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Alman Dili Eēitimi Anabilim Dalı.
- Küçük, S. (1998). *şirleşmenin İlkretim 6. Sınıf ērencilerinin Okuma Anlama Becerisine Etkileri*. (Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Luma S.(2002). *İlkretim Okulu Yedinci Sınıf ērencilerinin Okuma Beceri ve Alışkanlıklarını Geliştirmeye Yönelik Uygulamalı Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eēitim Bilimleri Enstitüsü.
- McNinch, G. W. ve Steelman, P. (1990). *Perceived Reading Status of Teacher Education Students*. Reading Improvement, Fall. 27 (3), 203-206.

- MEB.(1979). *İlk Okuma Yazma Öğretimi Kılavuzu*. Ankara: MEB Basımevi.
- MEB, ÇYEGM. (2001). *Yetişkinler Okuma Kitabı Alıştırma Kitabı*. Ankara.
- _____.(2002). *Yetişkinler Okuma Kitabı Alıştırma Kitabı*. Ankara: MEB Basımevi.
- _____.(2000). *Yetişkinler Okuma Kitabı Öğretmen Kılavuzu*. Ankara: MEB Basımevi.
- _____.(1999). *Yetişkinler Okuma Kitabı*. Ankara.
- _____.(2002). *Yetişkinler Okuma Kitabı*. Ankara.
- Maraşlı, A. (2005). *Okumayı Sevdirme Yolları*. Bilge Yayıncılık: İstanbul.
- Muhtar, S.(2006). *Üstbilişsel Strateji Eğitiminin Okuma Becerisinde Öğrenci Başarısına Olan Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Nohl ,M. / Sayılan, F. (2004). *Türkiye’de Yetişkinler için Okuma Yazma Eğitimi. Temel Eğitime Destek Projesi Teknik Raporu* (Milli Eğitim Bakanlığı/Avrupa Komisyonu).
- Ocak, G. (2004). *İlköğretim Okulu 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Anlama Düzeyine Videonun Etkisi*. *İlköğretim- Online*, (2), 19-25.
- Oğuzkan, A.F. (1991). *Okuma Öğretimi. Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayını, ss. 76-95.
- _____. (1990). *Okuma Sanatı: Neler Okumalı- Nasıl Okumalı*. İstanbul: İnkılap Yayınevi.
- Oğuzkan, F.(1999). *“İyi Bir Kitabın Çocuğun Ruhsal ve Düşünsel Gelişmesine Katkısı Var mıdır?” İlköğretim Güzel Konuşma ve Yazma*. İstanbul: Ok-yay Yayınları:
- Oelwein, P.L. (1995). *Teaching reading to children with down syndrome*. Bethesda, MD; Woodbine House, Inc.
- Okay, O. (2004). *Okumayan Toplum*. Türk Dili. Sayı: 629, 411-424.
- Olçum, Y.(1992). *İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler Konusunda Öğretmenlerin Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Olsen, M. W. ve Gillis, M. (1983). *Teaching Reading Study Skills and Course Content to Preservice Teachers*. Reading World. December. 23 (2). 124-133.
- Ong, W.J. (1995). *Sözlü ve Yazılı Kültür*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Onan, B.(2005). *İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Öğretiminde Dil Yapılarının Anlama Becerilerini (Okuma/Dinleme) Geliştirmedeki Rolü*. (Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı.
- Ortaç, D. (2007). *Kitap Okuru Bir Toplum muyuz?* (<http://www.uniaktivite.net>)
- Öney, B. Peter, M. And Katz, R.B. (1994). *Printed word naming as a functional of age and orthographic transparency*. Journal of the Scientific Study of Reading, 1-23.
- Öz, F. (1995). *Türkiye Cumhuriyetinde Okuma- Yazma Seferberlikleri ve Yönetimi*.: Ankara.
- Özak, H.(2008). *Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrencilere Okuma Becerilerinin Öğretiminde Bilgisayar Aracılığıyla Sunulan Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Etkililiği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Eğitim Anabilim Dalı.
- Özçelebi, O.S. ve Cebecioğlu, N.S. (1990). *Okuma Alışkanlığı ve Türkiye, Türkiye’de Okuma Alışkanlığı Olmaması Sorunu, Nedenleri ve Çözüm Yolları*. İstanbul: Milliyet Yayınları.
- Özçiçek, N.(1983). *Ortaokullarda Türkçe Öğretiminin Etkililiği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdemir, E.(1990). *Okuma Sanatı*. İstanbul: Remzi Kitabevi:
- _____.(1983). *Okuma Sanatı*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- _____.(2002). *Eleştirel Okuma*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Özen, F. (1998). *Türkiye’de Okuma Alışkanlığı ve Öğretmenin Sorumluluğu*. Eğitim Sen Demokratik Eğitim Kurultayı, 2-6 Şubat 1998. 571-590. Ankara: Volkan Matbaası
- Özen, F. (2001). *Türkiye’de Okuma Alışkanlığı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Özenç, E.G.(2007). *İlk Okuma ve Yazma Öğretiminde Oyunla Öğretim Yöntemine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- Özsoy, Y.(1987). *Okul Sonrası Yaşamda Okuma*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2: (1), ss.93-99.
- _____.(1990). *Kültürlerarası Bildirişimde Etkin Bir Süreç: Yabancı Dilde Okuma Anlama*. Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi VII. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını, ss. 69-90.
- Özsoy, U. (2006). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler (Eskişehir İli Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- Razon, N. (1988). *Okuma Güçlükleri*, İstanbul Üniversitesi Yayımlanmamış Ders Notu.
- Richek, M.A., Caldwell, J.A., Jennings, C.H. ve Lerner, J.V. (2002). *Heading problems assessment and teaching Strategies*. (4. Baskı) Boston: Allyn and Bacon.
- Ruşen, M. (1995). *Hızlı Okuyarak Anlama ve Seçmeli Okuma Yöntemleri*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Saygılı, S. (2002). *Çocuklarda Okuma Alışkanlığını Nasıl Kazandırmalı? Sağlık Yolu Dergisi. S.1*.
- Samancı, S.(2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Okuma Yazma Öğretiminde İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Problemler*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon: Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- Saracaloğlu, A. S., Bozkurt, N. ve Serin, O. (2003). *Üniversite Öğrencilerinin Okuma İlgileri ve Okuma Alışkanlıklarını Etkileyen Faktörler*. Eğitim Araştırmaları. Yaz 2003, Yıl: 4, Sayı: 12. ss. 148-157.
- Saracaloğlu, A. S., Bozkurt, N. ve Serin, O. (2003). *Üniversite Öğrencilerinin Okuma İlgileri ve Okuma Alışkanlıklarını Etkileyen*

- Faktörler*. Eğitim Araştırmaları. Yaz 2003, Yıl: 4, Sayı: 12. ss. 148-157.
- Sayılan, B. Ve ř. (2001). *Ankara'nın Gecekondu Bölgelerinde Yaşayan Okumaz Yazmaz ve İşsiz Kadınların Tespiti Araştırması*. Ankara: UNDP-KSSGM-KASAUM.
- Sancı, D. (2002). *İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Toplumsal, Ekonomik ve Kültürel Durumlarının Okuma Motivasyonlarına Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sertdemir, Y.(1995). *Does the Testing Method Make a Difference in Measuring Reading Skills? A Case Study*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sever, S. (1993). *Türkçe Öğretiminde Uygulanan Tam Öğrenme Kuramı İlkelerinin Öğrencilerin Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerindeki Erişiye Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sidekli, S. (2005). *İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Öğretici ve Öyküleyici Metinlere Göre Okuduğunu Anlama Becerilerinin Sınanması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sumak, M.S.(1992). *Identification of the Reading Comprehension Needs of the Freshman Students at the University of Gaziantep*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- şahin, A. (2005). *İlk Okuma-Yazma Öğretiminde Kullanılan Çözümleme ve Bireşim Yöntemlerinin Uygulamalı Olarak Karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- şengül, M.; Yalçın, S. K. (2004). *Okuma ve Anlama Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Olarak Hazırlanan Bir Model Önerisi*. *Milli Eğitim Dergisi*. (164).

- Şenol, M. (1999). *İsmail Hakkı Baltacıoğlu'na Göre Okuma Eğitimi*. AKÜ, Sosyal Bilimler Dergisi. (3). ss. 97-105.
- _____.(1999). *Okuma Yazma Öğretiminin Tasviri Bibliyografyası*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tazebay, A.(1997). *İlkokul Öğrencilerinin Okuma Becerilerinin Okuduğunu Anlamaya Etkisi*. Ankara: MEB Yayınları.
- Temiz, N.(2004). *İmplications of Multiple Intelligences Theory on 1 st Graders Literacy Education*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Temur, T. (2002). *İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Bulunan Metinler ile Öğrenci Kompozisyonlarının Okunabilirlik Düzeyleri Açısından Karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tekin, H. (1980). *Okullarımızdaki Türkçe Öğretimi*. Ankara: Mars Matbaası.
- _____. (1980). *Okuduğunu Anlama Gücü ile Yazılı Anlatım Becerisini Geliştirme Yönünden Okullarımızda Türkçe Öğretimi*. Ankara: Mars Matbaası:
- Tezcan, N. (1983). *Yükseköğretimde Anadili Öğretimi*. Türk Dili Dergisi. 379-380. ss.73-76.
- Tokta, M.C.(2008). *Zihinsel Yetersizliği Olan Kaynaştırma Öğrencilerinde Ses Temelli Yöntemin Okuma Yazma Öğretimine Etkililiğine İlişkin Öğretmen Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Eğitim Anabilim Dalı.
- Tuncel, B. (1992). *Okuma-Anlama Başarısı*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Uçar, K. Ö. D. (2001). *Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Yöntemlerin Etkinliğinin Araştırılması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.

- Weaver, C. A, Kintsch ,W. (1991). *Expository Text. Handbook of Reading Research V II*. Newyork London: Longman. p. 230-245.
- Yaşar, ř. (1993). *Yabancı Dilde Okuma Becerilerinin Geliştirilmesinde K Gruplarla ğretim Yönteminin Etkililiği*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını, S.34.
- Yavuz, H. (1987). *Okuma Alışkanlığı zerine*. Çocuk Edebiyatı Yıllığı. İstanbul: Gökyüzü Yayınları, ss.266-267,
- Yavuzer, H. (2003). *Okuma Alışkanlığının Kazanılmasında Ailenin Rolü, Aileler ve Eğitimcilere Çocuk Kitapları Rehberi*. İstanbul: Erkan Yayınları:
- Yazar, U.(2001). *Teaching Reading Effectively with Reading Strategies*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldız, A. (2000). *niversite ğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarını Belirleyen Etmeler*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- _____.(2006). *Türkiye’de Yetişkin Okuryazarlığı: Yetişkin Okuma-yazma Eğitimine Eleştirel Bir Yaklaşım*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.
- Yılmaz, V.(2004). *Yabancı Dil Türkçe ğretiminde Okuma Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Görev Odaklı Bir Yordam Oluşturumu ve Gereç Hazırlamaya Yönelik Bir alışma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.
- Yurdaışık, A.(2007). *Teachers’ Views About and Approaches to Reading Instruction*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adana: ukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı.